

Sách Sa Di Luật Nghi Yếu Lược Tăng Chú

ISSN: 2734-9195

14:05 07/03/2025

Sa-di giới là giới luật căn bản của các bậc xuất gia vì thế để làm sáng tỏ nghĩa lý và văn từ, các bậc tổ sư đã dày công biên soạn thêm các phần chú giải để giải thích cho tường tận và đầy đủ.

Trong Quyển thứ nhất của Thiện Kiến Luật Tỳ-bà-sa 〔 〕 - 〔 〕 có câu: “〔 〕 Tỳ-ni tạng giả, thị Phật pháp thọ, tỳ-ni tạng trụ, Phật pháp diệt trụ”. Tạm dịch: Giới luật là mạng mạch của Phật pháp, giới luật còn thì Phật pháp còn. Đây là lời đáp của chư vị thánh tăng trả lời tôn giả Ma-ha Ca-diếp 〔 〕 trong Hội nghị kết tập kinh điển lần thứ nhất, diễn ra sau khi đức Thế Tôn nhập niết-bàn không lâu.

Như vậy, đủ để biết tầm quan trọng và giá trị to lớn mà giới luật đem lại cho hàng xuất gia, cũng như cho cả các bậc Phật tử tại gia tu trì Phật pháp. Khi một người khởi tâm xuất gia để trở thành một vị tỳ-kheo chân chính, sống và tu học theo một tăng đoàn thanh tịnh giới đức trang nghiêm, ngoài những giáo lý Phật pháp căn bản, những bài kinh của các thời công phu, các oai nghi tế hạnh của một người học Phật, các bài kệ và thần chú trong tỳ-ni nhật dụng thì điều quan trọng nhất đó chính là 10 giới căn bản của bậc sa-di.

Người muốn thọ đại giới tỳ-kheo ngoài những yêu cầu về tuổi tác, giáo lý một trong những điều trọng yếu người ấy trước tiên phải thọ giới sa-di qua một thời gian. Đây được xem như giới luật căn bản và rất quan trọng, cho những ai muốn cất bước chân theo con đường tu tập của một bậc xuất trần thượng sĩ.

Sa-di giới chỉ có mười điều giới luật, bao gồm: năm giới căn bản của người Phật tử tại gia (có sự thay đổi của giới thứ 3 từ không tà dâm thành không dâm dục), thêm bốn giới của bát quan trai (trong bát quan trai giới gộp chung hai giới: không được trang điểm, thoa dầu thơm; không được múa hát và xem múa hát thành một giới), và thêm một giới dành cho bậc sa-di là không cất giữ tiền bạc.

Đây là những giới luật do chính kim khẩu đức Thế Tôn đã ban ra nhằm mục đích tạo dựng nền tảng cho những người trẻ và những người sơ cơ bước chân dần dần vào con đường tu tập. Lịch sử cũng đã ghi nhận vị sa-di đầu tiên trong tăng đoàn chính là tôn giả La-hầu-la [] khi mới chín tuổi, tôn giả là con trai của thái tử Tất-đạt-đa [] và công chúa Da-du-đà-la []. Theo lời đức Thế Tôn, ngài La-hầu-la đã bái tôn giả Xá-lợi-phất [] làm hòa thượng bốn sư [] và tôn giả Mục-kiền-liên [] làm giáo thọ a-xà-lê [] thọ nhận mười giới sa-di căn bản.

Sa-di giới là giới luật căn bản của các bậc xuất gia vì thế để làm sáng tỏ nghĩa lý và văn từ, các bậc tổ sư đã dày công biên soạn thêm các phần chú giải để giải thích cho tường tận và đầy đủ. Có rất nhiều bộ chú giải cho tác phẩm này, tiêu biểu nhất trong đó là tác phẩm Sa di luật nghi yếu lược 沙彌律儀要略 do ngài Vân Thê Châu Hoàng 雲棲 周洪 道 (1535 - 1615) biên tập, sau này ngài Tại Tham Hoàng Tán 太參 黃 澍 (1611-1685) bổ sung thêm phần chú giải từ bản của ngài Châu Hoàng tạo thành tác phẩm Sa di luật nghi yếu lược tăng chú 沙彌律儀要略增註. Đây cũng chính là tác phẩm được lưu truyền và phổ biến rộng rãi trong chốn thiền môn làm căn bản cho những vị tu Phật phát tâm thọ giới sa-di.

Ở Việt Nam hiện biết bản Sa di luật nghi yếu lược tăng chú có niên đại khắc ván xưa nhất vào niên hiệu Vĩnh Khánh 永 慶 thứ tư (Nhâm Tý - 1732), tàng bản tại chùa Chúc Thánh 祝 聖 , do đại sư Đắc Trí pháp danh Minh Hải (1670 -1746) cùng với tăng chúng bốn tự mộ hóa phụng khắc 沙彌律儀要略增註, dựa vào bản sách mẫu khắc ở núi Đỉnh Hồ 鼎 湖 (Trung Quốc) có niên đại vào năm Đinh Mùi 丁 未 (1667) đời vua Khang Hy 康 熙. Văn bản quý hiếm này hiện đang được trân tàng tại tổ đình Viên Giác, Hội An.

Hiện tại Thư viện Huệ Quang có lưu giữ các bản như:

- Một bản có niên đại khắc ván trùng san vào năm Mậu Thìn 乙卯 niên hiệu Gia Long 乙卯 thứ 7 (1808) ký hiệu ACNLUAT 0012, do đại sư Tổ Minh Chánh Trực 明正直 ở chùa Sùng Đức 崇德 trùng san, hòa thượng Khánh Hưng 慶興 ở chùa Hội Tông 會宗 chứng minh, tàng bản tại chùa Long Thiền 龍禪, bản này có thể được trùng san lại từ bản Vĩnh Khánh (1732) ở chùa Chúc Thánh.
- Một bản có niên đại vào năm Tự Đức 自德 thứ 33 (Canh Thìn - 1880) ký hiệu ACBLUAT 0033, do chùa Bảo Khâm 保欽 xã Tế Xuyên 濟川 trùng san và tàng bản;
- Một bản có niên đại vào năm Tự Đức 自德 thứ 34 (1881) ký hiệu ACBLUAT 0037, do sa-môn An Lạc 安落 ở chùa Đa Bảo 多寶 xã Vĩnh Bảo 永保 hưng công khắc ván;
- Một bản (Quyển thượng) có niên đại vào năm Quý Mão 壬卯 niên hiệu Thành Thái 成泰 thứ 16 (1903) ký hiệu ACBLUAT 0067/01, do chùa (cùng tên) ở xã Đồng Giới 同界 tàng bản, Tâm Định 心定 chủ san, thân giáo sư chùa Đồng Giới

- Một bản có niên đại được trùng san năm Đinh Mão 1927 niên hiệu Bảo Đại thứ 2 (1927) ký hiệu ACNLUAT 0004 tàng bản ở chùa Tân Long, do pháp sư Từ Vân hiệu là Tam Huệ trùng san, giáo thọ Vạn Đầu ở chùa Phước Hưng tỉnh Sa Đéc khắc.

Quyển Sa di luật nghi yếu lược tăng chú này cũng đã được các bậc trưởng lão hòa thượng chuyển ngữ sang tiếng Việt, tiêu biểu gồm các bản dịch như:

Hòa thượng Thích Hành Trụ (1904 - 1984) dịch vào năm 1951 lấy tên là Sa-di luật giải gồm hai quyển thượng và hạ in chung 1 tập, có cả phần phiên âm và dịch nghĩa để đối chiếu, bản dịch này được phổ biến rộng rãi.

Hòa thượng Thích Trí Quang (1923 - 2019) dịch quyển Sa di luật nghi yếu lược của ngài Châu Hoàng vào năm 1994, ngài sử dụng quyển Sa di luật nghi yếu lược tăng chú làm tài liệu chính để chú giải nội dung, quyển này nằm trong sách Sa-di giới và Sa-di ni giới, về sau được đưa vào quyển Tổng tập giới pháp xuất gia - Tập 2.

Tỳ-kheo Thích Phước Nghĩa dịch vào năm 2009 với nhan đề Chú giải sa di luật nghi yếu lược, quyển này có đủ phần nguyên văn chữ Hán, phiên âm và dịch nghĩa.

Tỳ-kheo Thích Nhựt Chiếu dịch vào năm 2009 lấy tên là Sa di luật nghi yếu lược, là phần thứ 2 trong quyển Giới luật thiết yếu hội tập - Tập 1, trong nội dung có các phần: nguyên văn chữ Hán, phiên âm, giải thích từ vựng, dịch nghĩa và giảng giải.

Sa di luật nghi yếu lược tăng chú là một quyển sách quan trọng và bổ ích đối với những vị xuất gia, từ việc xuất hiện nhiều bản dịch của nó đã thể hiện tầm quan trọng và sức ảnh hưởng to lớn. Nguyên văn bằng chữ Hán còn giúp cho người đọc học tập thêm chữ Hán cổ góp phần bổ sung vào căn bản của việc học Phật và nghiên cứu về kinh điển Phật giáo Hán tạng. Đây cũng chính là một trong những quyển giáo trình căn bản về Phật học, được các vị giáo thọ sư sử dụng để giảng dạy và phổ biến, từ trong nội bộ của một ngôi chùa cho đến các trường hạ, các trường Phật học đều sử dụng. Thấy được tầm quan trọng đó, Thư viện Huệ Quang đã tiến hành ảnh ấn lại quyển sách này với ký hiệu HQPĐTS - 1020, để phổ biến rộng rãi cho mọi người đặc biệt là chư vị xuất gia tìm đọc và hành trì. Xin trân trọng giới thiệu đến bạn đọc ấn bản này.

Sài Gòn, quý đông năm Giáp Thìn, 2024

Thiện Nghĩa/Thư viện Huệ Quang